

okrogla miza, kjer so bile izmenjane koristne izkušnje in priporočila, ki bodo brez dvoma pripomogla k enotnejši določitvi standardov za tehnična vprašanja arhivov.

Referati drugega dela posvetovanja so bili posvečeni predvsem tehnični opremi arhivskega in registraturnega gradiva (Peter Klasinc). Posebej je bila obravnavana tehnična oprema srednjeveškega listinskega gradiva (dr. Jože Mlinarič), tehnična oprema za filmsko gradivo (Ivan Nemanič) in oprema delavnic za zaščito in konservacijo gradiva (ing. Nada Majcen). Predstavnika delovnih organizacij Primat in Ceršak sta udeležencem predstavila proizvodnje možnosti, ki jih trenutno nudita tržišču obe organizaciji in jih tudi seznanila s programom oz. bodočimi možnostmi. Udeleženci posvetovanja so si ogledali tudi tovarno lepenke Ceršak in se seznanili z njenim proizvodnim delom.

Sklep posvetovanja, da bodo referati objavljeni v posebni publikaciji, sta Arhivsko društvo Slovenije in organizacijski odbor posvetovanja tudi uresničila. Žal je iz posebne publikacije nastal le na 102 straneh vezan zbir referatov z naslovom Arhivi 79, I. posvetovanje — svetovanje, Maribor, Arhivsko društvo Slovenije in organizacijski odbor posvetovanja, od katerih so — verjetno zaradi širše dostopnosti — nekateri prevedeni v srbohrvaščino. Pri objavi referatov pogrešamo tudi paginacijo in kazalo, zato ne bo odveč prikaz vsebine. Objavljeni so naslednji referati: dr. Jože Žontar, Standardi za tehnička pitanja arhiva, Zupančič Marjan, Nekaj izkušenj o opremi arhivskih skladišč na primeru Arhiva SR Slovenije, Oblak-Čarni Marija in Ema Umek, Načrtovanje in gradnja arhivske stavbe na primeru Arhiva SRS, Peter Klasinc, Tehnična oprema arhivskega in registraturnega gradiva, Vladimir Žumer, Arhivi radnih organizacija, ing. Nada Majcen, Zaščita in konzervacija arhivskega gradiva ter ustrezna oprema delavnic, Kološa Vladimir, Informacija o klimatskih pogojih in razsvetljavi v arhivskih skladiščih, Jože Mlinarič, Opremljanje in hramba listine, dr. Bruno Hartman, O knjižnični opremi, Ivan Nemanič, Lastnosti in varstvo filmskega gradiva in ing. Kosi Ivo, Oprema za arhive in biblioteke »Primat« — Maribor (Referat I) ter Namjenska oprema »Primat« — Maribor za področje arhiviranja (Referat II). V prihodnje bi bilo želeli, da bi se takim nedodelanim — saj so posamezni referati enostavno zvezani s skupnim ovitkom — objavam referatov posvetovanj raje izognili. Kljub temu pa bodo objavljeni referati gotovo koristno dopolnilo priročnika Arhivska tehnika, katerega je izdalo Arhivsko društvo Slovenije v Ljubljani leta 1972, saj vemo, da splošni tehnični napredek in preučevanje tehničnih vprašanj v arhivih stalno vodijo k novim dognanjem.

Marjeta Adamič

IX. ZBOROVANJE ARHIVSKIH DELAVCEV SLOVENIJE V RADENCIH OD 26. DO 28. SEPTEMBRA 1979

Arhivsko društvo Slovenije je organiziralo IX. zborovanje arhivskih delavcev Slovenije v hotelu Radin v Radencih. Pokroviteljstvo nad zborovanjem je prevzela »Radenska«, kar je rezultat dobrega delovnega sodelovanja med to delovno organizacijo in Pokrajinskim arhivom Maribor. Zborovanja so se

poleg arhivskih delavcev iz vse Slovenije udeležili še zgodovinarji, predstavniki družbenopolitičnega življenja, organizacij združenega dela in nekateri arhivski delavci iz ostalih republik.

Zborovanje je otvoril predsednik arhivskega društva Peter Klasinc, ki je nekaj besed posvetil 25. obletnici arhivskega društva s tem, da je spregovoril o dosedanjem delu društva, podal pa je tudi nekaj smernic za bodoče delo. Zborovanje sta pozdravila še predstavnik skupščine skupnosti pomurskih občin in predstavnik »Radenske«. Osnovna tema zborovanja je bila Upravni organi in njihovo gradivo od srede 18. stoletja do danes. Arhivsko društvo ima v načrtu v naslednjih letih na enak način sistematično obdelati še gospodarstvo, sodstvo, šolstvo itd. Tema zborovanja je bila smiselno razdeljena v dva dela. Prvi, teoretični del, je obdelal strukturo, delovanje, kompetence upravnih organov za območje Slovenije od srede 18. stol. dalje, v drugem delu pa je bil dan poudarek analizi stanja ohranjenosti, vrst in pomena gradiva upravnega značaja za Slovenijo. Poudarek torej naj ne bi bil toliko na zgodovini razvoja uprave, ampak bolj na analizi vsebine gradiva. Kljub temu pa so se nekateri referenti preveč zadržali pri historičnem uvodu, zato jim je zaradi obsežnega programa (v enem dnevu in pol se je zvrstilo 18 referatov) in časovne omejitve do 30 minut zmanjkalo časa za vsebinski pregled ohranjenega gradiva.

Zgodovinski pregled območja Gornje Radgone sta v prvih dveh referatih podala dr. Jože Mlinarič, od začetkov — Gornja Radgona se v virih prvič pojavlja kot cerkveni in gospodarski sedež 1182 — do 17. stoletja, in Viktor Vrbnjak, ki je obdelal narodno-politični razvoj gornjeradgonske občine od 1848 do 1918. Sledila je obširna razprava dr. Jožeta Zontarja, ki je razložil organizacijo državne uprave od srede 18. stoletja naprej, Antoša Leskovec pa je govoril o ogrskem upravnem sistemu od srede 18. stoletja do prve svetovne vojne. Jelka Melik je s pravne plati razložila pojem in pomen upravnega postopka, termina, ki se v arhivistiki veliko uporablja ter orisala njegov nastanek in razvoj do današnjih dni. Izredno zanimiv je bil referat mag. Staneta Grande, ki je imel naslov Razvoj statistike in statistično gradivo, v katerem je zajel pregled pri nas dostopnih statističnih virov od nastanka avstrijske statistične službe do današnjih dni, s težiščem na Avstriji. Opozoril je tudi na nekatere vrste literature, ki prinašajo podatke in jih je moč statistično uporabiti (zapisniki deželnih in državnih zborov, poročila raznih zbornic itd.). Referat Eme Umek je imel obliko poročila o delu v Splošnem upravnem arhivu na Dunaju. Tekst je pomemben predvsem za zgodovinarje, ki obdelujejo obdobje do 1918 in veliko delajo v arhivih na Dunaju. Opozorila je na posamezne oddelke, kjer je gradivo, pomembno za ozemlje Slovenije. O ohranjenem gradivu Reprezentance in komore ter Deželnega glavarstva kakor tudi o ureditvi je precej natančno poročala Majda Smole, Peter Ribnikar pa je podal pregled arhivskega gradiva upravnih organov za Kranjsko 1850—1918. Prvi dan tega delovnega sestanka, ki je segel časovno do leta 1941, sta zaključila Ljudmila Bezljaj-Krevel s prispevkom o italijanski upravi med obema vojnama in Vladimir Kološa, ki nas je s podrobno predstavitvijo treh oddelkov fonda banskega sveta seznanil z ureditvijo in gradivom banske uprave Dravske banovine.

Drugi dan zborovanja so bili na vrsti referati iz obdobja NOB in iz obdobja po letu 1945. Obdobje NOB so zajeli trije referati. Pregled okupacijske civilne uprave na Slovenskem je podal dr. Tone Ferenc. V zanimivi razpravi

je razložil civilno upravo treh okupatorjev, ki so spomladi 1941 zasedli Slovenijo. Referat se zaključuje s kratkim pregledom in opozorili o ohranjenem gradivu, s koreferatom o gradivu kabineta Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino pa ga je dopolnila Nada Kobal. Druga dva referata, ki sta zajela problematiko uprave med NOB, sta prispevek Marije Oblak-Čarni, IOOF, NOS in upravna komisija na ozemlju osrednje Slovenije 1941—1944 ter prispevek Jožeta Prinčiča SNOS 1944—1946 — organizacija kompetence in arhivsko gradivo. Oba referata sta dala velik poudarek predvsem na oris delovanja in kompetenc teh organov, manj pa, kar velja zlasti za drugi referat, je bila zajeta problematika v zvezi z gradivom.

Povojno obdobje so zajeli trije referati. V referatu Metke Gombač je prikazano upravno delovanje Pokrajinskega narodnoosvobodilnega odbora za Slovensko primorje in Trst ter ohranjeno gradivo obeh okrožij — tržaškega in goriškega, Miran Kafol je ob predstavitvi gradiva okrajnega ljudskega odbora Ljubljana na primeru 1960 opozoril na probleme in skušal nakazati rešitve za odbiranje in hranjenje mase gradiva, ki nastaja po vojni, Marjan Zupančič in Majda Ficko pa sta pripravila krajše poročilo o delu na gradivu Republiškega komiteja za energetiko za leti 1977—1978.

Omeniti je treba še referat Marjana Drnovška, ki je kompleksno obdelal problematiko arhivskega gradiva Mestne občine Ljubljanske za obdobje 1898 do 1930, da pa bi bila razlaga čimbolj popolna, je vzel kot primer leta 1901—1910.

Zelo zanimiva za arhivske delavce sta bila tudi koreferata Ivana Križnarja, ki se je oglasil k referatom dr. T. Ferenca, Ficka in Zupančiča, ter dr. Franca Rozmana, ki je opozoril na arhiv avstrijske socialno demokratske stranke, ki je na Dunaju in je v privatni lasti, obsega pa veliko gradiva za slovensko socialdemokratsko gibanje v obdobju 1880—1938. Za udeležence zborovanja je bila zadnji dan organizirana strokovna ekskurzija na Madžarsko z obiskom arhiva v Szombathelyju. Vsi referati in koreferati bodo izšli v drugi in tretji številki Arhivov, v novem slovenskem glasilu arhivskih delavcev (do sedaj so slovenski arhivisti lahko objavljali svoje prispevke v skupnem jugoslovanskem časopisu Arhivist), katerega prva številka nosi letnico 1978.

Metka Gombač

ZVEZNO POSVETOVANJE ARHIVSKIH DELAVCEV JUGOSLAVIJE OD 15. DO 17. NOVEMBRA 1979 V NOVI GORICI

Predsedstvo Zveze društev arhivskih delavcev Jugoslavije je na eni izmed svojih sej sklenilo, da se bo tudi Zveza društev arhivskih delavcev Jugoslavije vključila v proslavo jubilejne šestdesetletnice KPJ — ZKJ in obeležitvi »Mednarodnega tedna arhivov 1979« s pripravo zveznega posvetovanja arhivskih delavcev Jugoslavije v Novi Gorici od 15. do 17. novembra 1979. Neposredno organizacijo posvetovanja sta prevzela Arhivsko društvo Slovenije in Pokrajinski arhiv v Novi Gorici — mesto gostitelj. Temu gre tudi zahvala, da je posvetovanje uspelo, in da so se številni udeleženci iz cele Jugoslavije počutili prijetno. Za posvetovanje so bile poleg uvodnega referata v počastitev proslave